Hyum.

Het dorp Hyum of Hiem ligt in de Gemeente Leeuwarderadeel, het tegenwoordige gemeentehuis staat te Stiens, 7 km. vanaf Leeuwarden. Voorheen, vóór 1945, stond het gemeentehuis te Huizum (Leeuwarden), nadien kwam er een nieuw gebouw te Stiens. Het oude gemeentehuis wordt tegenwoordig gebruikt door de gemeentelijke (Leeuwarden) muziekschool.
Hyum is kerkelijk verenigd met Finkum, hier enkele kilometers vandaan. Ook Hyum werd zo'n 20 eeuwen geleden al bewoond door boeren en vissers. Dit laatste omdat Hyum dicht bij de zee, de Middelzee, lag. Voor de vele terp-afgravingen, die Friesland heeft gekend vóór 1900, lag het dorp Hyum op een zeer hoog opgeworpen terp.
Het enige wat hier nog duidelijk aan herinnert is het terp-gedeelte, waarop het tufstenen kerkje staat, uit de 12e eeuw, met de kleine ingebouwde toren.
Hyum lag achter een (soort van) zeedijk, echter niet een zoals wij die nu kennen. Deze zeedijk zou wel eens aangelegd kunnen zijn door de kloosterlingen van het voormalige Klooster Mariëngaarde te Hallum, doch dit is niet met zekerheid te zeggen.
Niet alleen de kerk stond op een opgeworpen terp, maar ook vele huizen en boerderijen, ter bescherming tegen het hoge water tijdens de jaargetijden, voorjaar en herfst.

De Sint Nicolaas Kerk in en tijdens de restauratie.

In het voorjaar van 1975 werd door de burgelijke gemeente Leeuwarderadeel opdracht gegeven aan het architectenburo Van Manen en Zwart te Drachten om een restauratie-plan te maken voor de toren. De toren is eigendom van de burgelijke gemeente en de kerk eigendom van de Hervormde Gemeente Finkum en Hyum.
Niet alleen de toren, doch ook de kerk vertoonde gebreken, vooral wat de dakbedekking betrof.
De Burgemeester van Leeuwarderadeel, de heer Boschma, heeft gepleit voor een totaal restauratieplan.
Op 12 juni 1975 kon er gestart worden met de restauratie van de toren, kosten *f* 62.680,—.
Als eenmaal de steigers geplaatst zijn om de toren, krijgt men een juist beeld van de situatie. Het metselwerk van beide topgevels van de toren bleek in slechte staat te verkeren. Het gedeelte wat afgedekt was met zandsteen, (afdekplaatjes) was plaatselijk tot ca. 4 cm. diepte ingekankerd.
De topgevels van de toren zijn geheel gedemonteerd, van de topgevel oostzijde bleef weinig meer over dan puin en stof.
De onderkant van het dakhout en muurplaat moest geheel worden vernieuwd.
Ook het metselwerk rond de galmgaten was in slechte staat, doch dit is met behoud van het originele, wat mogelijk was, prachtig hersteld.
De galmgaten zijn voorzien van nieuwe galmplanken (red cedar hout).
De twee aanwezige en één teruggevonden wijzerplaat zijn opnieuw in de originele kleuren geschilderd en voorzien van bladgoud op wijzers, cijfers en omranding.
De wijzerplaten noord- en zuidzijde zijn voorzien van één uurwijzer.
De wijzerplaat aan de westgevel heeft twee wijzers.
De in een vroegere periode ten behoeve van de wijzerplaat weggekapte leseen werd niet weer teruggebracht.
De ingang westzijde (onder de toren) is thans in ere hersteld. De deur met kozijn aan de zuidzijde bleef gehandhaafd, doch is buiten bedrijf gesteld.
Vrij diep onder het maaiveld bleek nog een oude (gescheurde)zandsteendorpel aanwezig te zijn. De dorpel is thans gerestaureerd en weer dienstbaar gemaakt.

Orgel.

In het jaar 1911 krijgt Hyum voor het eerst een orgel in de kerk. De plaatselijke timmerman, P. Rollingswier, brengt in de kerk van Hyum de orgelzolder aan voor de somma van *f* 189,50.
De Firma Bakker en Timmenga uit Leeuwarden plaatst een geheel nieuw orgel voor *f* 1200,—.
Het instrument is thans goed bespeelbaar en waarschijnlijk nog nimmer gerestaureerd.
De schilder, A. Boersma uit Stiens, heeft het verfwerk voor een bedrag van *f* 90,— gedaan, te weten het verfwerk en het witten der muren bij het orgel.
De totale kosten waren *f* 1479,50, waarvoor toen geld geleend moest worden, daar de kerk zelf niet over contanten beschikte.

Grafzerken.

In het westwerk in de toren (ten noorden) een onderdeel van een gevonden zerk, bestaande uit rode zandsteen en rijk gefigureerd. De steen (brok) werd gevonden onder de zerken, liggende voor de zuid-ingang. Er is in de directe omgeving nog gezocht naar meerdere restanten, doch die moeite werd (tijdens de restauratie) niet beloond.

In het westwerk in de toren (ten noorden) gevonden zandstenen (deel) zerk.

In de kerk één zerk van Fokel Roorda, overleden 1590 en één van Bernard Heeringa, overleden 1638, met wapens.
Ook in de kerk een zerk uit 1647, gemerkt H. T., waar tussen een huismerk met medaillonkoppen in de hoeken, deze is van Sybe Bernaerdts.
Verder nog aanwezig een zerk uit 1660, uit 1737 en uit 1738.
Helaas kunnen de zerken niet uitvoerig beschreven worden, dit zou te veel ruimte innemen voor dit boekwerkje. Overigens zijn ze wel zeer de moeite waard. Voor de bezoeker van de kerk zelf de moeite waard om op grondig onderzoek uit te gaan, dit boekje helpt u in ieder geval op weg.

Avondmaal zilver.

Het avondmaal zilver (tevens van Finkum).
Dit avondmaal zilver bestaat uit:
één zilveren beker met opschrift uit 1604.
Tevens één beker uit 1866 met opschrift: ''Geschenk van de Weduwe J. J. Twijnstra, geboren R. T. Faber, aan de Hervormde Gemeente te Finkum en Hyum - 1866''.
Helaas heeft men ''de voet'', het onderste gedeelte van de beker uit 1604, laten verbreden, zodat ze samen gelijk zijn.

Het dorp Hyum heeft in 1811, 250; in 1840, 310; en in 1890, 499 inwoners, doch in 1978 is het aantal inwoners nog maar 420.
Hyum ligt in de Gemeente Leeuwarderadeel, wat 6 dorpen telt met een totaal inwonertal van ca. 7650 inwoners.
Het gemeentehuis staat in Stiens.